

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS SUOMEN RIISTAKESKUKSEN JA RIISTANHOITUYHDISTYSTEN JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN MAKSUISTA VUOSINA 2024 JA 2025

1. Nykytila

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistyksien julkisten hallintotehtävien suoritteista perimät maksut perustuvat maa- ja metsätalousministeriön asetukseen Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 (902/2021). Asetus on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023 asti. Asetus on annettu valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla. Asetuksessa säädetyt maksut perustuvat Suomen riistakeskuksen toimittamiin laskelmiin. Maksujen määräytymisessä on noudatettu maksuperustelain 6 §:ssä säädettyä kustannusvastaavuutta lukuun ottamatta eräitä poikkeuslupia.

2. Esityksen ehdotukset ja tavoitteet

Suomen riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä säädetään riistahallintolaissa (158/2011). Metsästyslaissa (615/1993) säädetyistä luvista annettavat päätökset muodostavat pääosan riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä. Esityksessä ehdotetaan, että Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien suoritteista perittävässä maksuissa noudatettaisiin edelleen kustannusvastaavuutta siten kuin valtion maksuperustelaki edellyttää.

Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien kustannukset muodostuvat siten, että osa hakemuksista ratkaistaan esittelystä ja osa ilman esittelyä. Suomen riistakeskus on toimittanut maa- ja metsätalousministeriölle selvityksen lupien myöntämiseen liittyvistä kustannuksista lupatyypeittäin ja aluetoimistokohtaisesti julkisten hallintotehtävien hoitamiseen osallistuneiden toimihenkilöiden osalta Tiimatyöaikakirjanpidon kautta ajanjaksolta 1.1.2022–31.12.2022 (taulukko 1). Toimihenkilöt ovat esittäneet ajanjaksolta käytetyt työajat päätöstyypeittäin. Päätöstyyppeihin käytetyt työajat on muunnettu euroarvoisiksi roolihenkilöiden keskituntipalkan perusteella laskettuna. Selvityksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö on arvioinut Suomen riistakeskuksen julkisina hallintotehtävinä annettavista lupapäätöksistä perittäviä maksuja. Asetusehdotuksessa lupatyypikohtaiset kustannukset on pyöristetty kymmenen euron tarkkuuteen.

Lupatyypikohtaisissa kustannusten laskelmissa otettaisiin lisäksi huomioon postitus- ja kopiointikulut sekä lupahallinto-ohjelman ylläpidon kustannukset. Tämä vaikuttaisi 9,54 euroa kustannuksia lisäävästi yhtä päätöstä kohti. Tällä varmistetaan osaltaan lupahallinnon sähköisen asioinnin kehittämisen edellyttämä rahoitus tulevina vuosina.

Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (jäljempänä luontodirektiivi) mukaiset erityisen tiukat suojeluvaatimukset on osittain pantu täytäntöön metsästyslain 41 §:ssä säädettyllä poikkeuslupajärjestelmällä ja myöntämisperusteista eri eläinlajien osalta säädetään 41 a–c §:ssä. Lisäksi 41 a §:n 2 momentissa säädetään, että 41 a §:n 1 momentin nojalla saaliiksi saatu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle. Nämä eläimet ovat täysin rauhoitettuja metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla. Tämän lisäksi metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (452/2013) säädetään, että 41 §:n 1 momentin nojalla myönnetty ahman, ilveksen, karhun, saukon tai suden poikkeuslupa on määräaikainen, enimmillään 21 vuorokautta.

Tiukkojen lupamääräysten ja poikkeusluvan saajan taloudellisen hyödyn vähäisyys huomioon ottaen on maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaisesti perusteltua, että lähinnä vahinkojen estämiseen annetusta päätöksestä ei peritä kustannuksia vastaavaa maksua. On sosiaalisesti ja oikeudenhoidon kannalta kestävämpiä, jos vahingonkärsijä joutuu maksamaan täyden lupakäsittelyn kustannuksia vastaavan maksun suojatakseen omaisuutensa. Samoin on katsottava olevan perusteltua menetellä ihmisten turvallisuuden perusteella sekä yleisen edun kannalta pakottavista syistä myönnettävien poikkeuslupien osalta. Lisäksi muutamiin lupiin saattaa liittyä myös ympäristönsuojelullinen intressi, jos poikkeusluvalla pyritään suojaamaan tiettyjen riistaeläinten kantoja. Joidenkin eläinten kantojen, ja myös vahinkojen säätöminen, on mahdotonta poikkeuslupanhakijan tavanomaisella metsästyksellä. Näin ollen näistä 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n ja 41 d §:n nojalla annetuista päätöksistä peritään kustannuksia (242,70 euroa) alempi maksu, samoin kuin 41 §:n 3 momentin ja 49 a §:n mukaisten poikkeuslupien osalta. Maksu olisi 70 euroa.

Edellä mainitut ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut muodostavat kuitenkin erityisesti karhun ja ilveksen osalta vain osan näiden lajien metsästyksestä, joten niitä on tarkasteltava yhdessä metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisten ns. kannanhoidollisten poikkeuslupien kanssa kokonaisuutena, koska erilaiset poikkeuslupatyypit liittyvät saman kannan hoitoon ja hyödyntämiseen. Erilaiset lupatyypit kuormittavat Suomen riistakeskuksen lupahallintoa eri tavalla, mutta ovat myös metsästäjien näkökulmasta vaikutuksiltaan erilaisia. Erityisesti karhuja ja ilveksiä metsästetään 41 a §:n 1 momentin mukaisten esimerkiksi ns. vahinkoperusteisten poikkeuslupien lisäksi 41 a §:n 3 momentin mukaisilla ns. kannanhoidollisilla poikkeusluvilla.

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin nojalla saaliiksi saatu susi, karhu, saukko, ilves ja ahma kuuluvat valtiolle ja ne on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Näin ollen poikkeusluvan saaja ei saa tältä osin lainkaan taloudellista hyötyä poikkeusluvan nojalla metsästetystä saaliista. Sen sijaan kun karhua ja ilvestä metsästetään 41 a §:n 3 momentin mukaisilla ns. kannanhoidollisilla poikkeusluvilla, saaliiksi saatu eläin kuuluu poikkeusluvan saajalle. Näiden lajien saalis voi olla taloudellisesti hyvinkin arvokas. Ns. kannanhoidolliseen metsästyksen liittyy myös näiden lajien osalta saaliin lihan, nahkan ja muiden metsästysmuistojen arvon lisäksi myös laajempi riistallinen arvo. Tätä ilmentää sekin, että metsästyksen osallistuu tyypillisesti runsaasti metsästäjiä, ellei sitä ole poikkeusluvan ehdoissa rajoitettu. Jotta Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuus ei vahinkoperusteisten poikkeuslupien kustannuksia alemman maksun vuosi heikentyisi kohtuuttomasti, so-

vellettaisiin tässä yhteydessä maksuperustelain 6 §:n 3 momentin kohtaa, jonka mukaan erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi. Käytännössä lähinnä suurpeidoista karhun ja ilveksen osalta myönnettäville 41 a §:n 3 momentin ns. kannanhoidollisille poikkeusluville maksu olisi 200 euroa.

Taulukko 1. Lupatyypikohtaiset päätösmäärät, kustannukset ja esitetyt uudet maksut.

Lupatyypijaottelu voimassa olevan asetuksen perusteella	Päätösmäärä 1.1.-31.12.2022, kpl	Riistasuunnittelija, euroa	Riistapäällikkö/Erikoissuunnittelija, euroa	Postitus ja kopiointi sekä lupahallinto-ohjelman ylläpito, euroa	Yhteensä, euroa	Esitys uudeksi maksuksi, euroa
MetsL 10 § Pyyntiluvat	68	34,57	95,24	9,54	139,40	140
MetsL 26 § Hirvieläimen pyyntiluvat	2030	52,40	47,13	9,54	109,07	110
MetsL 35 § Aseenkuljetusluvut	59	55,68	-	9,54	65,22	70
MetsL 40 § Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin	0	-	-	-	-	70
MetsL 42 § Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeeminen	3	226,56	52,12	9,54	288,22	210
MetsL 52 § Koirakokeet ja koiran kouluttaminen	80	11,95	49,96	9,54	71,45	70
MetsL 41 §:n,	393	107,59	125,57	9,54	242,70	70

41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n ja 41 d §:n nojalla annetut päätökset						
MetsL 41 §:n 3 momentin ja 49 a §:n nojalla annetut kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöä koskevat päätökset	0	-	-	-	-	70
MetsL 41 a §:n 3 momentin ja 41 b §:n 2 momentin nojalla annetut päätökset	250	46,27	62,50	9,54	118,32	200
MetsL 41 §:n 3 momentin nojalla annetut pysyvästi ja pitkäaikaisesti liikuntarajoitteita koskevat päätökset	24	54,28	18,32	9,54	82,14	80
Maksuttomat	1071	7,25	2,22	9,54	19,01	0

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Suomen riistakeskus

Esityksen mukaisista suoritteista perittävistä maksuista kertyy Suomen riistakeskukselle vuodessa noin 335 600 euron tulo (vuonna 2023 noin 400 700 euroa). Vahinko-

perusteisten poikkeuslupien omakustannushintaa alemmat maksut heikentävät Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuutta arviolta noin 80 000 eurolla. Toisaalta kannanhoidollisten poikkeuslupien omakustannushintaa korkeammat maksut nostavat Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuutta arviolta noin 25 000 eurolla.

Kustannusvastaavuudesta poikkeamista aiheuttaa myös se, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten henkilöitä tiettyihin julkisiin hallintotehtäviin. Jos näistä tehtävistä perittäisiin maksu, se taas vähentäisi riistanhoitoyhdistysten osuutta riistanhoitomaksuvaroista. Päätöksiä tehdään noin 100 vuodessa ja joka viides vuosi noin 300.

Lupahallinnon kustannusvastaavuuslaskelma (taulukko 2) osoittaa, että julkisten hallintotehtävien suoritteista perittävät maksut eivät kata suoritteiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia. Vuonna 2024 kustannusvastaavuudeksi muodostuisi arviolta 86 %. Alijäämä on noin 55 000 euroa.

Taulukko 2. Lupahallinnon kustannusvastaavuuslaskelma.

	Vuosi 2022	Esitys 2024	Esitys 2025
Tulot	388 470	335 600	335 600
Henkilöstö	339 883	353 615	360 687
Postituskustannukset	1 015	750	765
Lupahallinto-ohjelmiston ylläpito ja kehittäminen	34 725	36 127	36 850
Kustannukset yhteensä	375 623	390 492	398 302
Kustannusvastaavuusprosentti	103 %	86 %	84 %

Edellä olevat laskelmat perustuvat siihen, että lupahakemusten määrä ei olennaisesti muutu. Lisäksi riistaeläinkantojen taso on osittain suoraan verrannollinen lupamääriin. Myös pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat lainsäädäntömuutokset vaikuttavat poikkeuslupien lupahakemusmääriin.

Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien prosessin kokonaiskustannuksiin sisältyy lupapäätösten tekemisen lisäksi myös kustannuksia kansalaisten neuvonnasta, osallistumisesta lainsäädännön valmisteluun, valitusprosessien edellyttämästä työstä, saalisilmoituksien kirjaamisesta sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) mukaisina tehtävinä metsästäjärekisterin ylläpidosta sekä metsästäjien ryhmävakuutuksesta aiheutuvia menoja, joita ei ole perusteltua ottaa huomioon lupahallinnon suoritteista aiheutuvina kustannuksina. Suomen riistakeskus eroaa toiminnan rahoituspohjan osalta muista valtion viranomaisista ja laitoksista siten, että riistakeskuksen käyttö- ja pääomamenot rahoitetaan valtion talousarvioon riistanhoitomaksulla kerättävällä määrärahalla (riistanhoitomaksusta ja pyynti-

lupamaksusta annetun lain 3 §). Näin ollen riistakeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset kohdentuvat jo lähtökohtaisesti riistanhoitomaksun suorittaneisiin metsästäjiin, toisin kuin valtion yleisillä verotuloilla rahoitettujen viranomaisten ja laitoksien kohdalla. Tämän johdosta riistakeskuksen yleiskustannuksia ei ole otettu lupahallinnon suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmassa huomioon, vaan yleiskustannus on katsottu tulevan katetuksi riistakeskuksen tapauksessa kaikilta metsästäjiltä riistanhoitomaksuina kerättävällä määrärahalla, jolloin kustannus kohdentuu lähtökohtaisesti lupapäätöksien nojalla metsästystä ja riistanhoitoa harjoittavaan laajempaan metsästäjäkuntaan.

Riistanhoitoyhdistykset

Riistanhoitoyhdistykset järjestivät vuonna 2022 yhteensä 3 692 ampumakoetilaisuutta, joissa oli 60 278 ampumakoeyritystä sekä 1 172 metsästäjätutkintotilaisuutta, joissa oli 10 854 metsästäjätutkintoyritystä. Ampuma-aselain mukaisia harrastustoistuksia annettiin 967 kpl ja ulkomaalaisen ampumakoetodistuksia 792 kpl.

Taulukko 3. Riistanhoitoyhdistysten tilinpäätösyhteenvedo tilivuodelta 2022.

	Tulot, euroa	Menot, euroa
Metsästäjätutkinto	215 999,47	94 129,32
Ampumakokeet	1 209 972,59	367 159,54
Ulkomaalaisten ampumakoetodistukset	14 390,00	254,15
Harrastustodistukset	24 439,00	90,53
Hirvirata	91 719,52	668 108,18

Julkisiin hallintotehtäviin (etenkin metsästäjätutkinto ja ampumakokeet) liittyvät toiminnot on hoidettu riistanhoitoyhdistyksissä edelleen jossain määrin vuoden 2022 aikana talkooperiaatteella ilman laskutettuja työtunti- ja matkakorvauksia ja siksi tämä tehty talkootyön osuus ei näy suoraan kirjanpidossa syntyneenä menona.

Ampumakokeista

Riistanhoitoyhdistysten ampumakoetulot olivat 1 209 972,59 euroa vuonna 2022. Vastaavasti menot olivat 367 159,54 euroa.

Vuonna 2022 riistanhoitoyhdistykset ovat kirjanneet hirviratatuloihin mm. radan vuokratulot. Hirviratamenoihin on puolestaan kirjattu ratalaitteiden hankkimisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat menot, joita ovat esimerkiksi vakuutusmaksut, sähkömaksut sekä maalitaulujen (isot taulut, paikkaustaulut, paikat ja liidut) hankkimisesta aiheutuvat menot. Myös vuokramenot, jos hirvirata on ollut muun tahon omistuksessa, kirjataan hirviratamenoihin. Lisäksi hirviratamenoja ovat olleet hirviradan osalta ympäristölupamenettelystä aiheutuneet menot. Näin ollen hirviratojen osalta menoja on jäänyt riistanhoitoyhdistysten kustannettavaksi 576 388,66 euroa (= 668 108,18 euroa – 91 719,52 euroa).

Lisäksi ampumakokeiden toteutuneiksi menoiksi pitäisi lisätä kopio-, postitus-, puhelin-, ilmoitus- ym. vastaavia kuluja eli laskennallisesti 3 692 ampumakoetilaisuutta x 66 euroa = 243 672,00 euroa (66 euroa on otettu riistanhoitoyhdistyksille vuonna 2009 tehdystä kyselystä, jossa ao. ampumakoetilaisuuskohtainen kulu oli 66 euroa). Tämän lisäksi menoiksi tulisi lisätä toiminnanohjaajan työaika vähintään ½ tuntia/ampumakoetilaisuus (minimiaika saatu toiminnanohjaajan työaikaseurannasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) eli 1 846 tuntia x 16,80 euroa/tunti (Tilastokeskuksen ilmoittama yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä) = 31 012,80 euroa.

Edellä olevan perusteella riistanhoitoyhdistysten todelliset kokonaiskustannukset ampumakokeiden järjestämisestä olivat:

• tilikartan kohtaan ampumakoemenot kirjattu	367 159,54 euroa
• hirviratamenot tulojen jälkeen	576 388,66 euroa
• yleiskustannukset (kopio-, postitus-, puhelin- ym.)	243 672,00 euroa
• toiminnanohjaajien työaika	31 012,80 euroa
yht.	<u>1 218 233,00 euroa</u>

Näin ollen kustannusvastaavuus jää alijäämäiseksi -8 260,41 euroa (1 209 972,59 euroa – 1 218 233,00 euroa) (Edellisessä selvityksessä vuonna 2020 ao. jäämä oli alijäämää 288 915,25 euroa). Todettakoon, että tässä jää edelleen huomioon ottamatta riistanhoitoyhdistysten hallitusten ja ampumakokeiden vastaanottajien osittainen talokootyön määrä, joka oli vuonna 2008 RKTL:n selvityksen mukaan 17 tuntia/ampumakoetilaisuus.

Lisäksi tässä yhteydessä on otettava myös huomioon se, että riistanhoitoyhdistykset ovat tehneet aiempien toimintavuosien ylijäämästä edellisten tilivuosien tilinpäätöksissä varauksia ns. hirviratarahastoon, jota on tarkoitus käyttää hirviratojen tuleviin ylläpitokustannuksiin (esim. ratalaitteistojen uusiminen, meluvallien parantaminen ja ampumarata-alueen puhdistamistyöt). Riistanhoitoyhdistysten hirviratarahastoissa oli tilivuoden 2022 päättyessä rahastoituna 330 311,43 euroa (vertailuna riistanhoitoyhdistysten hirviratarahastoissa oli tilivuoden 2020 päättyessä rahastoituna 313 218,70 euroa).

Edellä olevien laskelmien perusteella ja ottaen huomioon alijäämä -8 260,41 euroa, ampumakoesuorituksen maksun olisi tullut olla 21 euroa (60 278 ampumakoeyritystä), jotta alijäämää ei olisi syntynyt. Maksu säilyisi kuitenkin ennallaan 20 eurossa, jotta maksujen periminen ja ampumakoetilaisuudet saataisiin järjestettyä mahdollisimman sujuvasti

Metsästäjätutkinnoista

Riistanhoitoyhdistysten metsästäjätutkintotulot olivat 215 999,47 euroa vuonna 2022. Vastaavasti menot olivat 94 129,32 euroa. Metsästäjätutkintojen toteutuneiksi menoiksi pitäisi lisätä kopio-, postitus-, puhelin-, ilmoitus- ym. vastaavia kuluja eli laskennallisesti 1 172 metsästäjätutkintotilaisuutta x 66 euroa = 77 352,00 euroa (66 euroa per metsästäjätutkintotilaisuus vastaavasti kuin ampumakokeissa).

Lisäksi metsästäjätutkintomenoiksi tulisi lisätä toiminnanohjaajan työaikaa vähintään 0,75 tuntia/metsästäjätutkintotilaisuus (aika saatu toiminnanohjaajan työaikaseurannasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) eli 1 172 metsästäjätutkintotilaisuutta x 0,75 tuntia x 16,80 euroa/tunti (Tilastokeskuksen ilmoittama yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä) = 14 767,20 euroa.

Edellä olevan perusteella riistanhoitoyhdistysten todelliset kokonaiskustannukset metsästäjätutkintojen järjestämisestä olivat:

• tilikartan kohtaan metsästäjätutkintomenot kirjattu	94 129,32 euroa
• yleiskustannukset (kopio-, postitus-, puhelin- ym.)	77 352,00 euroa
• toiminnanohjaajien työaika	14 767,20 euroa
	<u>yht. 186 248,52 euroa</u>

Näin ollen kustannusvastaavuus jää ylijäämäiseksi 29 750,95 euroa (215 999,47 euroa – 186 248,52 euroa) (Edellisessä selvityksessä vuonna 2020 ao. ylijäämä oli 39 204,28 euroa). Todettakoon, että tässä jää edelleen huomioon ottamatta riistanhoitoyhdistysten hallitusten ja metsästäjätutkinnon vastaanottajien osittainen talkootyön määrä, joka oli vuonna 2008 RKTL:n selvityksen mukaan 7,5 tuntia/metsästäjätutkintotilaisuus.

Metsästäjätutkintojen ylijäämää edelleenkin merkittävän talkootyön lisäksi osittain selittää myös metsästäjätutkintojen pitopaikkojen saaminen useasti maksutta käyttöön. Yleisenä käytäntönä onkin ollut, että metsästysseurat antavat metsästysmajansa oman riistanhoitoyhdistyksen käyttöön ilman korvausta. Lisäksi paikalliset pankit tai kunnat antavat kokoustiloja riistanhoitoyhdistysten käyttöön maksutta, koska riistanhoitoyhdistys on pankin asiakas tai kunnan kannalta merkittävä toimija. Näin ollen on perusteltua, että riistanhoitoyhdistykset voisivat edelleen periä metsästäjätutkinnon vastaanottamisesta 20 euroa koekerralta.

Ulkomaalaiselle annetut ampumakoetodistukset

Rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläinlajin vuoksi tarpeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä ovat ne riistaeläinlajit, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe. Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva ampumakoetodistusta vastaava todistus muussa maassa suoritetusta vastaavia riistaeläimiä koskevasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa todistuksen toisessa maassa suoritettuna ampumakokeen tai edellä tarkoitettua selvityksen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Riistanhoitoyhdistyksen todistus on voimassa enintään kolme vuotta.

Suoritteesta koituvien kustannusten arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa hakemuksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa lainsäädännön edellyttämät kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen
3. jos selvitys ei kata lainsäädännön edellyttämiä kriteereitä, riistanhoitoyhdistys voi pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin 30 minuutissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 tunnissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen sekä lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen)
6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 0,75 tuntia ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,80 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,80 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 20 euroon/todistus.

Ampuma-aselain (1/1998) 45 ja 53 a §:ssä tarkoitetun harrastustodistuksen antamisesta aiheutuvat kustannukset

Ampuma-aselain 45 §:n 8 momentin 1 kohdan mukaan haettaessa lupaa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten hakijan on esitettävä harrastuksestaan luotettava selvitys ja, jos hakemus koskee lupaa 6 §:n 2 momentin 5 tai 7 kohdassa tarkoitettua ampuma-asetta varten, lisäksi riistanhoitoyhdistyksen antama todistus aktiivisesta harrastuksestaan. Kyseessä on suoritetyyppi, joka tuli riistanhoitoyhdistyksille ampuma-aselain muutoksen myötä kesäkuussa 2011.

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa selvityksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa valtioneuvoston asetuksella annetut kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen tai pyytää vielä tarvittaessa lausunnon esimerkiksi asiakkaan metsästysseuralta (lausunto voi johtaa vastaselityksen pyytämiseen asiakkaalta)
3. jos selvitys ei kata valtioneuvoston asetuksella annettuja kriteereitä, riistanhoitoyhdistys pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen tai pyytää vielä tarvittaessa lausunnon esimerkiksi asiakkaan metsästysseuralta (lausunto voi johtaa vastaselityksen pyytämiseen asiakkaalta)
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin ½ tunnissa (sisältää vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 1/2 tunnissa (sisältää vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen ja lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, lausuntopyynnön tekemisen ja sen postittamisen ja lausunnon

vastaanottamisen ja sen analysoinnin), todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen

6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 1 tuntia (aika saatu toiminnanohjaajan työaikaseurannasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,80 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,50 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 27 euroon/todistus.

Metsästyskortista annettava jäljennös

Suoritteesta koituvien nykyisten kustannusten (käsittelykulut sisältäen laskutuksen, myyntireskontran, kirjanpidon ja laskutusjärjestelmän ylläpidon sekä postituskustannukset) arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. Metsästäjältä saapuu ilmoitus kadonneesta kortista ja pyyntö toimittaa uusi
2. Metsästäjärekisteri tarkistaa henkilön tiedot
 - a) Metsästäjän ilmoittaman nimen perusteella tarkistetaan, löytyykö Metsästäjärekisteristä muita samannimisiä ja varmuudeksi pyydetään joko syntymäaika tai metsästäjänumero
 - b) Tarvittaessa lisätiedoin varmistetaan, että kyseessä on oikea henkilö
3. Tarkistetaan metsästäjältä, millainen metsästyskortti on kadonnut: maksettu vai maksamaton. Tietoa verrataan metsästäjärekisteristä löytyvään
 - a) Jos metsästäjä kertoo maksaneensa metsästyskortin, mutta maksua ei hänen tiedoistaan löydy, lähtee Metsästäjärekisteri etsimään (oletettavasti virheellisesti maksettua) maksua. Maksu voi olla maksettu:
 - i. väärälle metsästyskaudelle
 - ii. viitteettömänä
 - iii. virheellisellä viitteellä
 - iv. ns. tilille panona
 - v. väärälle tilille
 - b) Jos maksu löytyy ja se on oikein maksettu, joko
 - i. tulostetaan maksetun metsästyskortin ote ja postitetaan metsästäjälle tai
 - ii. toimitetaan Metsästäjärekisteristä suoraan metsästäjän sähköpostiin
 - c) Jos maksu löytyy ns. virheellisten maksujen tililtä, maksu kohdistetaan metsästäjälle (varmistetaan, että maksu on oikealle kaudelle tarkistamalla päiväykset) ja toimitetaan maksetun metsästyskortin ote metsästäjälle
 - d) Jos korttia ei ole lainkaan maksettu, mutta Metsästäjärekisteristä nähdään, että kortti on toimitettu Metsästäjä-lehden sisäkannessa,
 - i. tulostetaan uusi kortti
 - ii. tulostetaan toimitukseen liittyvä toimitusmaksulasku
 - iii. postitetaan kortti ja lasku metsästäjälle ja
 - iv. lisätään samaan kuoreen myös Metsästäjä-lehti

- v. Jos toimituksella kiire (ja metsästäjällä sähköpostiosoite), lähetetään sähköisenä uusi kortti ja käsittelykulumaksun lasku. Erikseen pyydettyessä lähetetään vielä Metsästäjä-lehti postitse.

Todistuksen antamisesta aiheutuvat omakustannusarvoa vastaavat kustannukset ovat Suomen riistakeskuksen arvion mukaan noin 20 euroa/todistus. Jos asiakas ei tarvitse kirjallista jäljennöstä, hän voi todistaa metsästyskortin voimassaolon sähköisesti kirjautumalla Oma riista -palveluun ja esittämällä sieltä sähköisen metsästyskortin.

Ampumakoetodistuksesta annettava jäljennös

Metsästyslain 21 §:n 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä.

Suoritteesta koituvien kustannusten arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa hakemuksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa lainsäädännön edellyttämät kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen
3. jos selvitys ei kata lainsäädännön edellyttämiä kriteereitä, riistanhoitoyhdistys voi pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin 30 minuutissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 tunnissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen sekä lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen).
6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 0,75 tuntia ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,80 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,80 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 20 euroon/todistus.

Todistuksen antamisesta aiheutuvat omakustannusarvoa vastaavat kustannukset ovat Suomen riistakeskuksen arvion mukaan noin 20 euroa/todistus. Jos asiakas ei tarvitse kirjallista jäljennöstä, hän voi todistaa ampumakokeen voimassaolon sähköisesti kirjautumalla Oma riista -palveluun ja esittämällä sieltä sähköisen ampumakoetodistuksen.

3.2. Muut vaikutukset

Vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien kustannusvastaavuudesta poikkeaminen antaa mahdollisuuden hakea näillä perusteilla lupaa ilman, että poikkeusluvanhakijalle saattaisi koitua kohtuuton kustannus luvan hakemisesta. Poikkeusluvan kustannus ei näin ollen olisi lain noudattamisen esteenä, kun poikkeusluvalla on kuitenkin tarkoitus turvata perusoikeuksien toteutumista erityisesti henkilön koskemattomuuden, omaisuuden suojan ja elinkeinonharjoittamisen osalta.

Maa- ja metsätalousministeriö tulee pyytämään Suomen riistakeskukselta selvityksen maksujen suuruuden vaikutuksista sekä uuden kustannusten muodostumisarvioinnin. Tarvittaessa maksuasetusta päivitetään, mikäli kustannuksissa on merkittäviä muutoksia. Muussa tapauksessa asetus olisi voimassa vuoden 2025 loppuun.

4. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Suomen riistakeskuksen maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 10 §:n nojalla annetusta päätöksestä (pyyntilupa) 140 euroa. Päätöksiä tehdään noin 60 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella nykyisestä 160 eurosta 140 euroon.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 26 §:n nojalla annetusta päätöksestä (hirvieläimen pyyntilupa) 110 euroa. Metsästyslain 26 §:n nojalla myönnettävistä luvista peurojen lupapäätökset ovat jonkin verran hirvien lupapäätöksiä kustannuksiltaan alhaisempia. Osaltaan hirven pyyntiluvan suuriin kustannuksiin vaikuttaa metsästyslain 8 §:n mukainen alue, jossa luvanhakijoita on paljon ja luvan perusteita joudutaan selvittämään enemmän. Lisäksi samalla lupapäätöksellä voidaan myöntää sekä peuroja että hirviä koskevia pyyntilupia. Hirvieläimiä koskevia päätöksiä annetaan noin 2000 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman mukaisesti 140 eurosta 110 euroon.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 35 §:n 5 momentin nojalla annetusta päätöksestä (aseenkuljetuslupa) 70 euroa. Metsästyslain 35 §:n 5 momentissa tarkoitettu lupatoimivalta siirtyi 1.8.2017 poliisilta Suomen riistakeskukselle.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 40 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin) 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 10 kpl vuodessa. Maksu säilyisi nykyisellä tasolla.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 42 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa vierasperäisen eläimen maahantuontiin ja luontoon laskemiseen) 210 euroa. Lupaan liittyvien biologisten selvitysten hankkiminen vie huomattavasti työaikaa. Luvat yleensä koskevat erityistä eläinyksilöä tai huomattavaa määrää tietyn eläinlajin yksilöitä. Maksu säilyisi vähäisen päätösmäärän vuoksi (3kpl vuonna 2022) nykyisellä tasolla. Päätöksiä annetaan yleensä noin 10 kpl vuodessa.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 52 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa koiran kouluttamiseen ja koirakokeeseen)

70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 60 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella 100 eurosta 70 euroon.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 §:n nojalla annetusta muusta kuin tämän momentin 8 tai 10 kohdassa tai 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua päätöksestä ja 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n tai 41 d §:n nojalla annetusta päätöksestä (ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut) 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 450 kpl vuodessa. Maksu säilyisi nykyisellä tasolla. Maksu ei vastaa toiminnasta syntyneitä kustannuksia, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 8 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 § 3 momentin tai 49 a §:n nojalla annetusta kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöä koskevasta päätöksestä 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 10 kpl vuodessa. Maksu ei vastaa toiminnasta syntyneitä kustannuksia, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 9 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 a §:n 3 momentin tai 41 b §:n 2 momentin nojalla annetusta päätöksestä (ns. kannanhoidolliset poikkeusluvut) 200 euroa. Päätöksiä annetaan noin 300 kpl vuodessa. Maksu olisi korkeampi kuin siitä syntyvät kustannukset, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 10 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla annetusta päätöksestä 80 euroa. Päätöksiä annetaan noin 30 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella 130 eurosta 80 euroon.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos eläimen pyydystämistä tai tappamista koskevassa lupa- tai hyväksymispäätöksessä tehdään samalla päätös myös kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käytöstä, siitä ei peritä erillistä maksua.

2 § Suomen riistakeskuksen maksuttomat julkisoikeudelliset suoritteet

Suomen riistakeskuksen maksuttomia julkisoikeudellisia suoritteita koskeva sääntely vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

3 § Riistanhoitoyhdistyksen maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Sääntely vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

4 § Muut julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 2 momentissa tarkoitettua tiedon esille hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitettua tiedon antamisesta kopiona tai tulosteena perittävistä maksuista päättäisi Suomen riistakeskus noudattaen, mitä mainitussa pykälässä säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan metsästyskortista tai ampumakoetodistuksesta annettavasta jäljennöksestä ja uudesta todistuksesta perittäisiin 20 euron suuruinen maksu. Maksu säilyisi siten ennallaan.

5. Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Suomen riistakeskukselta selvityksen sen julkisten hallintotehtävien kustannuksista. Esitys on valmisteltu pääosin tämän selvityksen perusteella, soveltaen kuitenkin valtion maksuperustelakia ns. vahinkoperusteisten poikkeuslupien maksuja alempina ja toisaalta ns. kannanhoidollisten poikkeuslupien maksuja korkeampina. Suomen riistakeskus on esittänyt, että asetus annettaisiin vähintään kahdeksi vuodeksi.

Esityksestä on pyydetty valtiovarainministeriön, Suomen riistakeskuksen ja Suomen Metsästäjäliiton lausuntoa.

5. Laintarkastus

6. Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2025.